

कविता

नारी

कति नारी भए अलपत्र
देशको पारी छ खतरेखतरा ।

देशको अशिका वेरोजगारी
जनयेतनाको कमीका कारण
आगाडि चाहौं पाइँला
बढाउँदै महिला सशक्तिकरण

लुकोंको छ अफै लाखौं प्रतिभा
त्यसैलाई आगाडि बढाउ बनाउ
हात्रो देशको शोभा

पैसाको लोभमा काम प्रलेभनमा पारी
लाखौं अलपत्र र बेपता भए
यस देशको प्रतिभाशाली नारी

पैसाको कमीमा हुर्किएका बालक
आमाको काहार र देशबाट भए अलग
हारीसके उनका काँध, गली सको उनका हात

खुट्टा लकलक काम्दछ, मेरो देशको भविष्य सोची
बरु सुख्खा खाऊ, २० वर्ष नपुरी करै नजाऊ
न आसिनु तिमी, न डराउ तिमी
आफ्नै गाउँ ठाउँ आमा-बुवाको काखमा रमाउ

आमाको काखमा हुर्केकी छोरी
पुगाली कोठीको वरिपरि
आमाको हातरेख खान खाने छोरा
हुन्छन कि लागू पदार्थमा संलग्न

कतै पार्न कि परिवारको इज्जतलाई दाउमा
कतै पर्न न कि असाध्यै नरान्नो ठाउँमा ।

(विश्व सेवा विस्तार संस्था)

मुत्कक

निर्दयी समय समुद्रको छाल बनेर आउँछ
किनारीकृत जिन्दामी अनिकाल बनेर आउँछ
खै । हार्दै नहरेको जीवनको खेलमा आजकाल
प्रायः विपक्षी छाँया शकुनिचाल बनेर आउँछ ।

जीवनमा खेल धनि सिक्नुपर्छ तिमीले नै
दुःख-कष्ट फेल धनि सिक्नुपर्छ तिमीले नै
त्रासदीको समयमा धैर्यताले प्राण भई
हाँसीहाँसी पेल धनि सिक्नुपर्छ तिमीले नै ।

- दिल्लाली कान्ठो

भुवन तामाङ

बाबु छोरी काम विशेषपले बाटोमा हिँडै दिए । अलिपर पुरोपछि बाटोमा डोरी जस्तो बस्तु लिप्रहेको दोखेयो । उनीहरूले सोचे डोरी होला, तर नजिकै पुरोपछि विजुलीको तार भएको थाह भयो । बाटो किनारमा रहेको विजुलीको पालबाट चुँडिएको विजुलीको तार बाटोमा लिप्राएको रहेछ । लिप्राएको तारबाट पनि करेन्ट लाने थाहा भएकाले बाबु चाहिँ सतर्क बने तर छोरी चाहिँ विजुलीको तार नजिकै पुरिन् ।

छोरी विजुलीको नार नजिक पुरोको देखेपछि आतिदै बाबुले भने ए छोरी विजुलीको तार नजिक नजाउ करेन्ट लाग्छ । छोरी टक्क अडिङ्न र बाबुलाई सोर्धान् बाबा करेन्ट लाग्ने भनेको के हो र करेन्ट लायो भने के हुन्छ ? बाबुले छोरीलाई भने विजुली प्रवाह हुनुसौं करेन्ट प्रवाह भइहेको हुन्छ । जुन मानिसहरू मात्र होइन अन्य जीवका लागि समेत खतरा हुन सक्छ । करेन्ट लारेमा कडा फटका लाग्छ जसले मानव शरीरका अंगहलाई नाप्नो असार पर्दछ । विजुलीको करेन्ट लायो भने शरीरका अड-भइ हुन सक्छन् र मानिसको मृत्यु पनि हुन सक्छ । छोरीले भनिन्- अनि खोइलाई मलाई करेन्ट लागेन त ? छोरीले भनिन्- ए त्यसो पौ, मलाई त विजुलीको तार छुन मन लागेको थियो । बाबु चाहिँले भने यस्तो गलिले कहिल्यै गाउँदैन । किनकि मानिसको ज्यान जान सक्छ । त्यसपछि उनीहरू अस्तराई पनि सचेत गराउँदै आगाडि बढे ।

बाबु छोरी अलि पर पुरो । बाटोमा पारी जेमेको थियो । लुगा सुकिदै पारी टेके । पारीमा बुझु चोलिले वितकै उनीहरूलाई भन्न-फन्नाहारू महशुरू भयो । बाबा यो पानी त कर्स्ती छ, खुगु भन्न-फन्न गर्दै त ? बाबु चाहिँले पानीमा पार्के करेन्ट लायो र वरपर होइ । खेटको बीचाको लिप्राएको लाग्ने चुइलाई लिप्राएको तार खेटको बाहाको पानीमा पारेको रहेछ । त्यही अलि भनेको परेको भए त उनीहरूलाई निकै गाहो हुने थियो । तर, पानीमा लिप्राएका विजुलीको तार टाढै भएकाले करेन्टको असर कम थियो । छोरीले सोधिन- बाबा करेन्ट त पानीमा पनि लादोरेहेछ हो कि ? बाबले भने- हो त । विजुलीको करेन्ट निकै खतरनाक हुन्छ । विजुलीको करेन्ट लागेर विश्वमा दैनिक कैयन त ज्यान भइरहेको हुन्छ ।

छोरीले सोधिन- अन बाबा करेन्ट विनाको विजुली बनाउन मिल्लैन ? बाबले भने- त्यसो सम्भवना भएको भए त करेन्ट विनाको विजुली बनाउने थिए होलान् । छोरीले भनिन्- मिल्लै होला करेन्ट विनाको विजुली बनाउन । प्रयास गरे सम्भव हुन सक्छ । बाबुले भने- ल धैरे बाई नहोन त खुरुखुरु हिँड । तर छोरी चाहिँ सोच मग्न भइन् । उनले सोचिन् म यसको उपाय पत्ता लागेउँछ ।

छोरी अथांत छावा भोलिपल्ट स्कूल गइन् । कक्षा कोठामा पंखा

बाल कथा

करेन्ट नलाग्ने बिजुली आविष्कार

चलाउनका लागि विजुलीको सुइंचबोर्डमा रहेको सुइंच अन गर्ने कममा एक विद्यार्थीलाई करेन्ट लायो । उनलाई निकै कडा फटका लायो र उनी भुँड्मा लडे । विद्यार्थीहरू आतिदै सरलाई बोलाए । सरले विजुली र करेन्टवारे बताए । विजुली लापरवाहीपूर्ण तरिकाले चलाए करेन्ट लाग्ने बताए । त्यसेले विजुली चलाउँदा लोधियारीपूर्वक चलाउनुपर्छ । सुइंच बोहँदूर वियेको पनि हुन सक्छ भेर ख्याल धार्ने गर्नु पर्दछ । नव करेन्ट लागेर ज्यान पनि जान्छ या शरीरका अड-भइ हुन सक्छ ।

बीचैमा विद्यार्थीहरूले सोधे- सर करेन्ट विनाको विजुली हैनैन ? सरले भने- करेन्ट विनाको विजुली निकाल्नु असम्भव कुरा हो । सम्भव हुँदौ हो त विना करेन्टको विजुली निस्कने थियो होला र विजुलीको करेन्टका कारण धेरैको ज्यान जाने पनि थिएनन् । यतिकैमा निकै उत्साहित हुँदै एक छावा बोलिन्, सर करेन्ट विनाको विजुली बनाउन सम्भव छ । त्यहाँ विद्यार्थीहरू र सर अबक पर्दैन, करेन्ट विनाको विजुली बनाउन सम्भव छ भने कुरा सुने । सरले भने- स्टुडेन्ट तिमी असम्भव कुरा बोल्दैछ । असम्भव कुरा अथवै भुँडो कुरा बोल्ने ठाउँ होइन स्कूल । विद्यार्थीहरूले पनि सरके कुरामा हो माहो मिलाए र भने करेन्ट विनाको विजुली बनाउन सम्भव हैन ।

तर, ती छावाले फेरि भनिन्- सम्भव छ, करेन्ट विनाको विजुली बनाउन, त्यो काम म गर्दै न भाईलाई सम्भाल्न चाहै । करेन्टको असर महशुर गरेकी छु र बिना करेन्टको विजुली निकाल्ने उपाय पनि मैले पता लगाइसकेको छु । सबैले ती छावालाई सोधे- लु भन न त कसरी बिना करेन्टको विजुली निकाल्न्छ । ती छावाले भनिन्- अहले नै त म भन साविन्दन, मैले धेरै अनुसन्धान गर्नुपर्छ र प्रमाणित गर्नुपर्छ, तर म करेन्ट विनाको विजुली बनाउन सक्छु, म त्यसको नेतृत्व गर्न सक्छु । पुराना पुस्ताले गरेका आविष्कारका कमजोरीहरू भने काम हासी नयाँ पुस्ताको हो । नत्र हासी नयाँ पुस्ता कसरी रहन सक्छै । त्यहाँ पनि ड्रप साइलेन्स छायो । केही क्षणपछि विद्यार्थीहरू र सरले सोधे- यो काम कहिलेसम्म गढ्दौँतो त ? ती छावाले भनिन्- भावित्यमा कुनै दिन, अनुसन्धान सकरे जब मैले आवश्यक उपकरण जुटाउन सक्छु ।

ती छावाले आफ्नो वरिपरि हेरिन् त्यहाँबाट विद्यार्थीहरू र सर करिंग दिएरो हारिसिकेछन् । छावाले अठोर गरिरहन्- करेन्ट विनाको विजुली बनाउन करिंग ताजालो छ, तर यसका लागि उपाय उपकरणको अवश्यकता पर्दछ । त्यो जुटाएर चाहै उपरहरू दिन्दूँ विनाको विजुली बनाउन निकाल्नु र संसारलाई नयाँ उपहार दिन्दूँ ।

जन-ताजन-ता भन्ने शील प्रगति हूँ म ता ।
पेज ४४ अनुच्छेद ३

शीर्षक- रामो कवि तेजराज खतिवडाद्वारा लिखित यस कवितामा कविले देशप्रतीको आफ्नो विचार व्यक्त गरेका छन् । देश स्वर्ग जस्तो बनोस । जनता सधैं सुखी र सम्पन्न हुन् । सबै वर्ग र जातिको उत्थान होस । भनुन जाती, वर्ग त्यही छ रामो ।

पुरुष जाती, वर्ग त्यही छ रामो
भनुन देश हामो यही हुन्छ रामो
म बाँची रहेछु त्यही छ रामो

पेज ६२ अनुच्छेद चौथो

शीर्षक- विक्रमादित्य हुँ त्यहाँ विद्यार्थीहरू अधिकारीपूर्वक गरिएको छ । जसका कारण आज नेपाल एउटा सिङ्गो राष्ट्र बन्ने सकेको कुरा उल्लेख गर्दै अनुको माहान् कार्यको कवितामा उच्च मूल्याङ्कन गरिएको छ ।

पृथ्वीनारायण शाले राष्ट्र एकीकरणपति गरेको कार्यको गुणाङ्गाम गाइएको छ । जसका कारण आज नेपाल एउटा सिङ्गो राष्ट्र बन्ने सकेको कुरा उल्लेख गर्दै अनुको माहान् कार्यको कवितामा उच्च मूल्याङ्कन गरिएको छ ।

दुक्कु धेर थिए यसै जमिनका एउटै बनायो मिली लुख्य दिक्षिणाखाट शत्रु गणाले यो खान सक्षे निली माला एक बनाउने सुधि यो माला सुनालो उन्हैं यो झार धेर थियो सशक्त सबते यो देशलाई चुच्चैं ।

पेज ४४४ अनुच्छेद आठो

शीर्षक- सन्देश कवि ज्ञानराज सुवेदीद्वारा लिखित यस संदेश शीर्षको कवितामा आजका राजनीतिक दलका नेताहरूप्रति कडा व्याप्त प्रहार गरिएको छ । आजका राजनीतिक दलका नेताहरूमा आपूर्व र आप्नाना आपन्तरहरूको

नगरपालिकाले माग्यो छात्रवृत्ति र शुल्क विवरण

भद्रपुर, साउन १५। भद्रपुर नगरपालिकाले नगर क्षेत्रका संस्थागत विद्यालयसंग छात्रवृत्ति र शुल्क विवरण माग गरेको छ।

भद्रपुर नगर प्रमुख गणेश पोखरेलको प्रमुख आर्थिक नगरपालिकाका संस्थागत विद्यालयका प्रधानाध्यापक तथा सञ्चालकहरूसँग गरिएको छलफल तथा अन्तर्क्रियामा विद्यार्थीलाई वितरण गर्ने छात्रवृत्ति र शुल्क विवरण माग गरिएको हो।

छलफलका क्रममा संस्थागत विद्यालयले उपलब्ध गराउनुपर्ने छात्रवृत्ति अनिवार्य वितरण गर्ने, छात्रवृत्ति वितरण गरिएको यस वर्षको विवरण र विद्यालयको शुल्क विवरण १५ दिनभित्र नगरपालिकामा उपलब्ध गराउने, संस्थागत विद्यालय जावाकों, पारदर्शक विकासमा इमान्दर भएर लाग्न तथा राज्यका नीति-नियमको परिधिभित्र रहेर

सञ्चालन गर्दै अधिभावक, विद्यार्थी र समावयको भावना समेत बुझेर अधि बढन नगर प्रमुख पोखरेले निर्देशन दिएका थिए।

छलफलमा संस्थागत विद्यालयका शिक्षकलाई अम ऐन अनुसार न्यूनतम तलब उपलब्ध गराउने, भद्रपुर नगरपालिकावाट तयार गरिएको स्थानीय पाठ्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्ने, विद्यालयको हाताभित्र जंक फुड तथा सुर्तीजन्य पदार्थ विक्री-वितरणमा रोक लगाउने, विद्यालयको एक सय मिटर क्षेत्रमा सुर्तीजन्य तथा मंदिराजन्य पदार्थ विक्री-वितरणमा रोक लगाउन छलफल अधि बढाउने, पाठ्यक्रम विकास केन्द्रले निवेदित गरिएका ओसिस र आठाई विकल्पेशनका किताब प्रयोग नगर्ने, नगराउने समेत निर्णय भएको जानाइएको छ।

कार्यक्रममा नगर उपप्रमुख सीता गुराहाई डकाले निर्जी विद्यालयहरू जावाको छलफल तथा नियमको परिधिभित्र बसेर सञ्चालन गर्नुपर्नेमा जोड विक्री विडन। व्याख्यनका तर्फबाट भद्रपुर प्रायावन अध्यक्ष रत्नबहादुर परिशे, व्याख्यनका केन्द्रीय सञ्चालकाकार गोविन्द लम्शाल, राजेन्द्र धिमिरे, इन्हाम पाण्डे लगायतले संस्थागत विद्यालयका अवस्था र प्रयासहरूवारे आ-आफाना धारणा राखेका थिए। शिक्षा, युवा तथा सेवकद शाखाका शाखा प्रमुख राजकुमार ओडारीको अध्यक्षतामा भएको कार्यक्रमको सञ्चालन नगर शिक्षा शाखाका योगन्द पोडेलले गरेका थिए। सो छलफलमा ३१ वटा संस्थागत विद्यालयको उपस्थिति रहेको थिए।

पशु सेवा केन्द्रको भवन हस्तान्तरण

पथरीशनिश्चरे, साउन १५। नेपाल लाइभर्स्टक सेक्टर इनोमेसन आयोजनाका परिशिक्षणिश्चरे नगरपालिकामा निर्माण भएको पशु सेवा केन्द्र भवन हस्तान्तरण भएको छ।

नगरपालिकामा कृषि तथा पशुपक्षी विकास मन्त्रालय, नेपाल लाइभर्स्टक सेक्टर इनोमेसन आयोजनाको लगानीमा अत्याधिक पशु सेवा केन्द्र हस्तान्तरण भएको हो।

नेपाल लाइभर्स्टक सेक्टर इनोमेसन आयोजनाको निर्देशक डा. उमेश दाहालले नगर प्रमुख मोहन तुम्बापो र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लक्ष्मीप्रसाद खेरेलाई एक कार्यक्रमको बीच भवन हस्तान्तरण गरेको हुन्। उक्त पशु सेवा केन्द्र सञ्चालनमा आउने बताए।

बिमालेख हरायो

चक्कचीदेखि राजगढी जाने क्रममा यही मिति २०८०/०३/२० गते मेरो निम्न व्याहारको एलाइसी इन्स्योरेन्स कम्पनी लिमिटेडको पोलेसी हराएको हँडा भेट्नु हुने महानुभावले नजिकको प्रहरी कार्यालय वा तलको ठेगानामा सम्पर्क गरिदिनुहोन अनुरोध गर्दू।

नाम : बुद्धिराम सुरु
ठेगाना : बाहदर्शी-४, भाषा
पोलेसी नं. : ६०००७०३३
कम्पनी नाम : एलाइसी इन्स्युरेस कम्पनी सम्पर्क : ९८२४१४८१६४

उन्नेस उक्त सेवा केन्द्र सञ्चालनमा

आपांछि कृपकहरूलाई धेरै राहत पुग्ने तथा पशुहरूमा देखिने समस्यावाट हुने चिन्ता कम हुने विवास व्यक्त गरेको छ।

नाम : रोशन काम्बाड
साविक ठेगाना : पाँचखाल पाडबरक गापा-५
हाल : बिरामोड-५, जात्रबाडी, भाषा
राहावानी नं. : - ९९१०५०५६
सम्पर्क : - ९८१४९५३३३

उन्नेस उक्त सेवा केन्द्र सञ्चालनमा

आपांछि कृपकहरूलाई धेरै राहत पुग्ने तथा पशुहरूमा देखिने समस्यावाट हुने चिन्ता कम हुने विवास व्यक्त गरेको छ।

नाम : रोशन काम्बाड
साविक ठेगाना : पाँचखाल पाडबरक गापा-५
हाल : बिरामोड-५, जात्रबाडी, भाषा
राहावानी नं. : - ९९१०५०५६
सम्पर्क : - ९८१४९५३३३

उन्नेस उक्त सेवा केन्द्र सञ्चालनमा

आपांछि कृपकहरूलाई धेरै राहत पुग्ने तथा पशुहरूमा देखिने समस्यावाट हुने चिन्ता कम हुने विवास व्यक्त गरेको छ।

नाम : रोशन काम्बाड
साविक ठेगाना : पाँचखाल पाडबरक गापा-५
हाल : बिरामोड-५, जात्रबाडी, भाषा
राहावानी नं. : - ९९१०५०५६
सम्पर्क : - ९८१४९५३३३

उन्नेस उक्त सेवा केन्द्र सञ्चालनमा

आपांछि कृपकहरूलाई धेरै राहत पुग्ने तथा पशुहरूमा देखिने समस्यावाट हुने चिन्ता कम हुने विवास व्यक्त गरेको छ।

नाम : रोशन काम्बाड
साविक ठेगाना : पाँचखाल पाडबरक गापा-५
हाल : बिरामोड-५, जात्रबाडी, भाषा
राहावानी नं. : - ९९१०५०५६
सम्पर्क : - ९८१४९५३३३

उन्नेस उक्त सेवा केन्द्र सञ्चालनमा

आपांछि कृपकहरूलाई धेरै राहत पुग्ने तथा पशुहरूमा देखिने समस्यावाट हुने चिन्ता कम हुने विवास व्यक्त गरेको छ।

नाम : रोशन काम्बाड
साविक ठेगाना : पाँचखाल पाडबरक गापा-५
हाल : बिरामोड-५, जात्रबाडी, भाषा
राहावानी नं. : - ९९१०५०५६
सम्पर्क : - ९८१४९५३३३

उन्नेस उक्त सेवा केन्द्र सञ्चालनमा

आपांछि कृपकहरूलाई धेरै राहत पुग्ने तथा पशुहरूमा देखिने समस्यावाट हुने चिन्ता कम हुने विवास व्यक्त गरेको छ।

नाम : रोशन काम्बाड
साविक ठेगाना : पाँचखाल पाडबरक गापा-५
हाल : बिरामोड-५, जात्रबाडी, भाषा
राहावानी नं. : - ९९१०५०५६
सम्पर्क : - ९८१४९५३३३

उन्नेस उक्त सेवा केन्द्र सञ्चालनमा

आपांछि कृपकहरूलाई धेरै राहत पुग्ने तथा पशुहरूमा देखिने समस्यावाट हुने चिन्ता कम हुने विवास व्यक्त गरेको छ।

नाम : रोशन काम्बाड
साविक ठेगाना : पाँचखाल पाडबरक गापा-५
हाल : बिरामोड-५, जात्रबाडी, भाषा
राहावानी नं. : - ९९१०५०५६
सम्पर्क : - ९८१४९५३३३

उन्नेस उक्त सेवा केन्द्र सञ्चालनमा

आपांछि कृपकहरूलाई धेरै राहत पुग्ने तथा पशुहरूमा देखिने समस्यावाट हुने चिन्ता कम हुने विवास व्यक्त गरेको छ।

नाम : रोशन काम्बाड
साविक ठेगाना : पाँचखाल पाडबरक गापा-५
हाल : बिरामोड-५, जात्रबाडी, भाषा
राहावानी नं. : - ९९१०५०५६
सम्पर्क : - ९८१४९५३३३

उन्नेस उक्त सेवा केन्द्र सञ्चालनमा

आपांछि कृपकहरूलाई धेरै राहत पुग्ने तथा पशुहरूमा देखिने समस्यावाट हुने चिन्ता कम हुने विवास व्यक्त गरेको छ।

नाम : रोशन काम्बाड
साविक ठेगाना : पाँचखाल पाडबरक गापा-५
हाल : बिरामोड-५, जात्रबाडी, भाषा
राहावानी नं. : - ९९१०५०५६
सम्पर्क : - ९८१४९५३३३

उन्नेस उक्त सेवा केन्द्र सञ्चालनमा

आपांछि कृपकहरूलाई धेरै राहत पुग्ने तथा पशुहरूमा देखिने समस्यावाट हुने चिन्ता कम हुने विवास व्यक्त गरेको छ।

नाम : रोशन काम्बाड
साविक ठेगाना : पाँचखाल पाडबरक गापा-५
हाल : बिरामोड-५, जात्रबाडी, भाषा
राहावानी नं. : - ९९१०५०५६
सम्पर्क : - ९८१४९५३३३

उन्नेस उक्त सेवा केन्द्र सञ्चालनमा

आपांछि कृपकहरूलाई धेरै राहत पुग्ने तथा पशुहरूमा देखिने समस्यावाट हुने चिन्ता कम हुने विवास व्यक्त गरेको छ।

नाम : रोशन काम्बाड
साविक ठेगाना : पाँचखाल पाडबरक गापा-५
हाल : बिरामोड-५, जात्रबाडी, भाषा
राहावानी नं. : - ९९१०५०५६
सम्पर्क : - ९८१४९५३३३

उन्नेस उक्त सेवा केन्द्र सञ्चालनमा

आपांछि कृपकहरूलाई धेरै राहत पुग्ने तथा पशुहरूमा देखिने समस्यावाट हुने चिन्ता कम हुने विवास व्यक्त गरेको छ।